РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 юли 2008 година*

По дело C-389/05

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения от държава-членка, предявен на основание член 226 ЕО на 27 октомври 2005 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н A. Bordes и г-н E. Traversa, в качеството на представители,

ищец,

срещу

Френска република, за която се явяват г-н G. de Bergues, г-жа A. Colomb и г-н G. Le Bras, в качеството на представители,

ответник,

* Език на производството: френски.

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: г-н K. Lenaerts, председател на състав, г-н G. Arestis, г-жа R. Silva de Lapuerta, г-н E. Juhász (докладчик) и г-н J. Malenovský, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-н H. von Holstein, заместник секретар,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 3 май 2007 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 април 2008 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Със своя иск Комисията на Европейските общности иска Съдът да установи, че като запазва упражняването на свързани с изкуствено осеменяване на животни от рода на едрия рогат добитък дейности единствено за одобрени центрове за осеменяване във Франция, а именно като установява общ режим на изключителна териториална компетентност в полза на тези центрове и поставя упражняването на дейността по изкуствено осеменяване в зависимост от притежаването на свидетелство за осеменител, Френската република не е изпълнила задълженията по членове 43 ЕО и 49 ЕО.

Правна уредба

Общностна правна уредба

2 Членове 43 ЕО и 49 ЕО се отнасят съответно до свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги.

3 Съгласно член 2 от Директива 77/504/ЕИО на Съвета от 25 юли 1977 година относно чистопородни разплодни животни от рода на едрия рогат добитък (ОВ L 206, стр. 8; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 2, стр. 229), изменена с Директива 94/28/ЕО на Съвета от 23 юни 1994 г. (ОВ L 178, стр. 66; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 15, стр. 109, наричана по-нататък „Директив 77/504“), държавите-членки гарантират, че няма да се забранява, ограничава или възпрепятства по зоотехнически причини търговският обмен в Общността на сперма и на яйцеклетки и ембриони от чистопородни разплодни животни от рода на едрия рогат добитък.

4 По силата на член 5 от Директива 77/504 държавите-членки могат да изискат чистопородните разплодни животни от рода на едрия рогат добитък, както и спермата и яйцеклетките и ембрионите от тези животни да бъдат придружавани при търговията в рамките на Общността от сертификат за родословие, отговарящ на образец, изготвен в съответствие с процедурата, установена в член 8, по-специално по отношение на зоотехническата ефективност.

5 Първо, второ, четвърто и седмо съображение от Директива 87/328/ЕИО от 18 юни 1987 година относно одобрението за развъждане на чистопородни разплодни животни от рода на едрия рогат добитък (ОВ L 167, стр. 54; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 6, стр. 80), гласят:

„като има предвид, че Директива 77/504[...] цели постепенното либерализиране на търговията в Общността с чистопородни разплодни животни от рода на едрия рогат добитък; като има предвид, че за тази цел е необходимо допълнително хармонизиране, с оглед одобрението на такива животни и тяхната сперма за развъждане;

като има предвид, че в този аспект е необходимо да се предотврати приемането на национални разпоредби относно одобрението за целите на развъждането на чистопородни разплодни животни от рода на едрия рогат добитък и тяхната сперма, които съставляват забрана, ограничение или препятствие пред търговията в рамките на Общността за случаите на естествено или изкуствено осеменяване;

[...]

като има предвид, че изкуственото осеменяване е важен метод за увеличаването на броя на най-добрите породи и оттук за подобряването на вида; като има предвид, че при тази дейност трябва да не се допуска влошаване на родословието, особено на мъжките породисти екземпляри, които трябва да са със запазени гаранции за генетична стойност и липса на наследствени дефекти;

[...]

като има предвид, че разпоредбата, според която спермата трябва да произхожда от официално одобрени центрове за целите на изкуственото осеменяване, може да предостави необходимите гаранции за постигането на желания резултат“.

6 По силата на член 2, параграф 1 от Директива 87/328 държава-членка не може да забранява, ограничава или препятства одобрението за изкуствено осеменяване на своя територия на чистопородни бикове или употребата на тяхната сперма, когато тези бикове са били одобрени за изкуствено осеменяване в

държава-членка на базата на тестове, извършвани съгласно Решение 86/130/ЕИО на Комисията от 11 март 1986 г. относно определяне на методи за контрол на продуктивността и за оценяване на генетичната стойност на разплодни чистопородните животни от рода на едрия рогат добитък (ОВ L 101, стр. 37).

7 Съображения от трето до пето от Директива 88/407/ЕИО от 14 юни 1988 година относно определяне на ветеринарно-санитарните изисквания за внос и търговия в рамките на Общността с дълбоко замразена сперма от животни от рода на едрия рогат добитък (ОВ L 194, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 6, стр. 276), изменена с Директива 2003/43/ЕО на Съвета от 26 май 2003 година (ЈО L 143, стр. 23, Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 47, стр. 165, наричана по-нататък „Директива 88/407“), гласят:

„[…] е необходимо да се създаде хармонизирана система за внос и търговия със сперма от говеда в рамките на Общността;

[…] в контекста на търговията със сперма в рамките на Общността държавите-членки, в които спермата се събира, следва да бъдат задължени да гарантират, че тя се събира и преработва в одобрени и контролирани центрове, била е получена от животни, чието здравословно състояние е такова, че не съществува риск от предаване на болести по животните, събирането, обработката, съхраняването и транспортирането и се извършват съгласно изискванията за запазване на нейния здравен статус и се придружава при транспортиране към страната на местоназначение от здравен сертификат с цел гарантиране на спазването на тези задължения;

[…] че различията в политиката в рамките на Общността по отношение на ваксинациите срещу някои заболявания оправдават поддържането на дерогации, ограничени във времето, които разрешават на държавите-членки да изискват допълнителна защита срещу някои заболявания“.

8 По силата на член 1, първа алинея от Директива 88/407 с нея се определят ветеринарно-санитарните изисквания, приложими към търговията в рамките на

Общността и вноса от трети страни на дълбоко замразена сперма от животни от рода на едрия рогат добитък. Съгласно втора алинея от посочения член тази директива не засяга общностните и/или националните зоотехнически разпоредби, които регламентират организацията на изкуствено осеменяване като цяло, и по-специално разпространението на сперма.

9 Членове 3, 5 и 6 от Директива 88/407 се намират в глава II от нея, озаглавена „Търговия в рамките на Общността“.

10 Член 3 от тази директива предвижда, че всяка държава-членка гарантира, че само сперма, която отговаря на определените в същия този член общи условия, се изпраща от нейната територия на територия на друга държава-членка. По-конкретно, спермата трябва да е била събрана, преработена и съхранявана в одобрени за тази цел центрове за събиране или за съхранение на сперма, за изкуствено осеменяване или за търговия в рамките на Общността.

11 Съгласно член 5, параграф 1 от Директива 88/407 държавата-членка, на чиято територия се намира центърът за събиране или съхранение на сперма, гарантира, че одобрението, предвидено в член 3, се предоставя на центъра, само ако разпоредбите на приложение A към посочената директива относно условията за одобрение и надзор на центровете са спазени и ако центърът за събиране или за съхранение може да удовлетвори останалите разпоредби на настоящата директива. По силата на член 5, параграф 1 държавите-членки също гарантират, че официалният ветеринарен лекар следи за спазването на тези разпоредби, и оттеглят одобрението, когато една или повече от разпоредбите не се спазват.

12 Член 5, параграф 2 от Директива 88/407 предвижда, от една страна, че всички центрове за събиране или съхранение на сперма са регистрирани, като всеки има ветеринарен регистрационен номер, а от друга страна, че всяка държава-членка изпраща списък с центрове за събиране или съхранение на сперма с техните ветеринарни регистрационни номера до другите държави-членки и до Комисията, както и ги уведомява за всяко оттегляне на одобрението.

13 По силата на член 6, параграф 1 от тази директива държавите-членки приемат сперма, при условие че се представя здравен сертификат, изготвен съгласно приложение Г от официален ветеринарен лекар от държавата-членка, където се събира спермата.

14 Съгласно приложение В, точка 3, буква а) към Директива 88/407 спермата, предназначена за търговия в рамките на Общността, трябва да се съхранява в одобрени условия за минимален период от 30 дни преди експедирането. Независимо от това, това изискване не се прилага за свежата сперма.

15 Съгласно член 2 от Директива 91/174/ЕИО от 25 март 1991 година за определяне на зоотехническите и генеалогичните изисквания за търговията с чистопородни животни и за изменение на Директиви 77/504/ЕИО и 90/425/ЕИО (ОВ L 85, стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 9, стр. 172) държавите-членки гарантират, че търговията с чистопородни животни и със сперма, яйцеклетки и ембриони от тях не се забранява, ограничава или възпрепятства на зоотехнически или генеалогични основания.

16 Член 18 от Регламент (ЕО) №178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 8, стр. 68), озаглавен „Възможност за проследяване “, гласи както следва:

„1. На всички етапи на производство, преработка и разпространение се създава възможност за проследяване на храни, фуражи, животни, които се отглеждат за производство на храни и всякакви други вещества, които са предназначени за или се очаква да бъдат вложени в дадена храна или фураж

2. Стопанските субекти в хранителната и фуражната промишленост трябва да могат да установят всяко лице, което им е доставило храна, фураж, животно,

отглеждано за производство на храни или вещество, което е предназначено за или се очаква да бъде вложено в дадена храна или фураж.

За тази цел субектите трябва да разполагат със системи и процедури, позволяващи предоставянето на тази информация на компетентните органи при поискване от тяхна страна.

3. Стопанските субекти в хранителната и фуражната промишленост трябва да разполагат със системи и процедури за установяване на другите предприятия, на които се доставят техни продукти. Тази информация се предоставя на компетентните органи при поискване от тяхна страна.

4. Храните или фуражите, които се пускат на пазара или има вероятност да бъдат пуснати на пазара на Общността, трябва да са подходящо етикетирани или обозначени с цел улесняване на проследяването им чрез съответна документация или информация съобразно изискванията на по-конкретни разпоредби.

[…]“.

Национална правна уредба

17 Съгласно член L. 653-5 от Кодекса на земеделието, с който в съответствие със Закон № 98-565 от 8 юли 1998 г. (JORF от 9 юли 1998 г., стр. 10458) се кодифицират съответните разпоредби от Закон № 66-1005 от 28 декември 1966 г. относно животновъдството (JORF от 29 декември 1966 г., стр. 11619), дейността по експлоатация на центровете за изкуствено осеменяване на животни от рода

на едрия рогат добитък във Франция се поставя в зависимост от официално разрешение.

18 Член R.* 653-103 от Кодекса на земеделието, подзаконова разпоредба за приложение на този кодекс, с която се кодифицира съответната разпоредба от Указ № 69-258 от 22 март 1969 г. относно изкуственото осеменяване (JORF от 23 март 1969 г., стр. 2948), установява разграничение между центровете за получаване на сперма и центровете за впръскването ѝ, като един и същи център може все пак да упражнява двата вида дейности. По силата на този член дейностите по получаване на сперма се състоят в поддържане на резерв от разплодни животни от мъжки пол, изследването на тяхното родословие, както и извършване на събирането, опаковането, съхраняването и продажбата на спермата, докато дейностите по впръскване на спермата се състоят в осеменяване на женските животни със спермата, доставена от центрове за производство на сперма.

19 Съгласно член 1 от Наредба на министъра на земеделието от 17 април 1969 г. относно разрешенията за осъществяване на дейност от центровете по изкуствено осеменяване (JORF от 30 април 1969 г., стр. 4349), изменена с Наредба на министъра на земеделието и горите от 24 януари 1989 г. (JORF от 31 януари 1989 г., стр. 1469, наричана по-нататък „Наредбата от 1969 г.“), разрешението за откриване на център за осеменяване и за осъществяване на дейност може да бъде предоставено на физически или на юридически лица. Същият член разпорежда, че при издаването на това разрешение не се прави разграничение между френските граждани и гражданите на другите държави—членки на Общността.

20 Член L. 653-7 от Кодекса на земеделието предвижда, че всеки център за осеменяване обслужва район, посочен в разрешението, на чиято територия единствено той има право да развива дейност. Въпреки това животновъдите в района на дейност на даден център за осеменяване могат да поискат от последния да ги снабди със сперма от център за получаване на сперма по техен избор.

21 По силата на член 10 от Наредбата от 1969 г. всеки стопански субект, различен от център за осеменяване, който внася сперма от държава—членка на Общността, трябва да я достави на одобрен център за впръскване или за получаване на сперма по избор. Съгласно член 7 от тази наредба спермата трябва да се съхранява в банка, за която отговорност носи ръководител на център, притежател на свидетелство. Що се отнася до центровете за впръскване на спермата, може да се касае за „централна“ банка или за една от „спомагателните“ банки, разположени в определения на центъра за впръскване на сперма район, които банки може да се намират също на територията на земеделско стопанство.

22 Член 6 от Наредба на министъра на земеделието и на рибарството от 27 декември 2000 г. относно осеменяване на говедата от животновъдите (JORF от 27 януари 2001 г., стр. 1477) по съображения от санитарен характер предвижда, че спермата от друг одобрен център за изкуствено осеменяване или от друга държава-членка, или внесената пряко от трета страна трябва да премине през „централната“ банка на център по изкуствено осеменяване, който я изпраща на „спомагателната“ банка, за която е предназначена.

23 Съгласно членове L. 653-4 и R.* 653-102 от Кодекса на земеделието операцията по осеменяване могат да извършват само притежатели на свидетелство за ръководител на център по изкуствено осеменяване или за осеменител, под ръководството на одобрен териториално компетентен център за осеменяване и под техническия надзор на ръководителя на този център.

24 По силата на член 2 от Наредба на министъра на земеделието и горите от 21 ноември 1991 г. относно обучението на осеменителите и на ръководителите на центрове и относно издаването на съответните свидетелства (JORF от 6 декември 1991 г., стр. 15936), изменена с Наредба на министъра на земеделието, рибарството и продоволствието от 30 май 1997 г. (JORF от 1 юни 1997 г., стр. 8791), свидетелството за осеменител се издава от префекта след представяне на свидетелство за професионална годност като осеменител за съответния животински вид и на удостоверение от директора на одобрения териториално компетентен център за осеменяване, в уверение на това че заявителят се намира под негов надзор относно операциите по осеменяване. Съгласно същата разпоредба за осеменител, който няма статут на нает от центъра по осеменяване

лице, по-специално за ветеринарните лекари на свободна практика, това удостоверение се издава след сключване на договор между ръководителя на център за осеменяване и заинтересованото лице, в който трябва да се уточнят техническите, административните и финансовите условия, при които последният ще извършва осеменяването в съответствие с действащата правна уредба.

Досъдебната процедура

25 Вследствие на подадено до нея оплакване, на 3 април 2003 г. Комисията изпраща официално уведомително писмо до Френската република, като и обръща внимание върху несъвместимостта на съответната национална правна уредба с разпоредбите на членове 43 ЕО и 49 ЕО.

26 След като разглежда представените от Френската република становища в нейния отговор от 27 юни 2003 г. на официалното уведомително писмо, на 19 декември 2003 г. Комисията изпраща на тази държава-членка мотивирано становище, в което стига до извода за несъвместимост на разглежданата правна уредба с посочените членове от Договора за ЕО.

27 Тъй като смята, че дадените от Френската република обяснения в нейния отговор на мотивираното становище от 17 март 2004 г. не са задоволителни, Комисията предявява настоящия иск.

По иска

По съществуването на ограничение на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услугите

Доводи на страните

28 Комисията упреква Френската република, че нарушава членове 43 ЕО и 49 ЕО, като пречи на упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги в сектора на изкуственото осеменяване на говеда, от една страна, поради предоставената изключителна териториална компетентност на одобрените центрове за осеменяване относно упражняването на дейности, свързани с разпространение на сперма и дейности по осеменяване, и от друга страна, поради ограничителните и оставени на усмотрението на издаващия го условия, на които е подчинено издаването на свидетелство за осеменител.

29 На първо място, що се отнася до свободата на установяване, Комисията смята, че предоставянето единствено на одобрените центрове за осеменяване на правото да упражняват в определен географски район дейностите по разпространение на сперма и по осеменяване за неопределен срок, прави невъзможно или изключително трудно упражняването на тази свобода във Франция с оглед осъществяването на тези дейности. Комисията изтъква в светлината на Решение от 31 март 1993 г. по дело Kraus (C-19/92, Recueil, стр. I-1663), че френската правна уредба формално не допуска дискриминация, но това не означава, че не е пречка за правото на установяване.

30 Комисията не оспорва основателността на установения с френската правна уредба механизъм за проверка на годността, нито дори факта, че съществува законно изискване за обективно доказателство за квалификация, за да бъде разрешено на дадено лице да извършва осеменяване на говеда. Въпреки това

според нея разглежданото ограничение се състои в предоставянето на изключителна териториална компетентност, като се забранява дейността на всеки друг доставчик на услуги.

31 Комисията е склонна да приеме изтъкнатите от Френската република съображения, с които се обосновава пречката за свободата на установяване, ако националните мерки се свеждат само до това да се подчинят частните оператори на изисквания за информация и за контрол. Подобни мерки биха могли да се приемат за законосъобразни, докато предоставянето на разглежданите изключителни права било неоправдано или във всеки случай несъразмерно по отношение на изтъкваните съображения от обществен интерес.

32 Комисията смята освен това, че свободата на установяване е възпрепятствана също от факта, че ветеринарните лекари могат да получат свидетелството за осеменител за извършване на дейност по осеменяване на свободна практика единствено след подписването на договор с ръководител на център за осеменяване.

33 На второ място, Комисията поддържа, че с разглежданата правна уредба се накърнява свободното предоставяне на услуги, а именно свободното предоставяне на услуги по разпространение на сперма и на услуги по осеменяване.

34 Според Комисията ограничението на свободното предоставяне на услугата по разпространение се състои в задължението за съхраняване на спермата в одобрените центрове за изкуствено осеменяване, като единствено последните я доставят на животновъдите. Услугите по разпространението били засегнати от забраната за извършване на каквато и да е манипулация, неразрешена от центъра за осеменяване, ползващ се с изключително право да извършва манипулации. Тя подчертава, че пречката за свободното предоставяне на трансграничните услуги е от естество да засегне всички дейности на доставчиците на услуги. Тя поддържа, че дори да се предположи, че в конкретния случай може да се изтъкне основание, изведено от опазването на общественото здраве, френският правен режим се оказва прекомерен.

35 Комисията уточнява, че наложеното с Директива 88/407 по съображения от санитарен характер задължение за съхраняване на спермата, предназначена за търговия в Общността, се отнася само до замразената сперма и до стадия,

предхождащ изпращането и франко мястото на производство, докато твърдението за нарушение от страна на Френската република се отнася до задължението за съхраняване след изпращането.

36 Що се отнася до услугата по осеменяване, Комисията смята, че е налице пречка за свободното ѝ предоставяне, поради задължението за желаещите да упражняват подобна дейност лица предварително да подпишат договор с ръководителя на одобрен център за осеменяване, за да могат да получат необходимото свидетелство за осеменител. Комисията подчертава, че сключването на тези договори е оставено всъщност на усмотрението и благоволението на ръководителите на центровете за осеменяване, които обаче отказват да сключват подобни договори с някои осеменители на свободна практика.

37 Комисията не оспорва законосъобразността на разрешителния режим за упражняване на дейност в областта на изкуственото осеменяване, но при условие че за осеменителя той представлява само средство да докаже своята годност пред компетентния ветеринарен орган. Тя не приема обаче това разрешение да се предоставя единствено при наличие на договор с одобрен център за изкуствено осеменяване — условие, което по никакъв начин не се отнася до компетентността на осеменителя. Комисията добавя, че държавата-членка трябва да вземе предвид вече придобитите от заинтересованото лице в друга държава-членка познания и квалификация (Решение от 7 май 1991 г. по дело Vlassopoulou, C-340/89, Recueil, стр. I-2357, точка 15) и че задължението за ветеринарните лекари на свободна практика да сключат договор с център за осеменяване, за да могат да получат свидетелство за осеменител, не отговаря на установените със съдебната практика критерии относно обосноваването на режимите, свързани с издаване на предварително административно разрешение (Решение от 20 февруари 2001 г., по дело Analir и др., C-205/99, Recueil, стр. I-1271, точки 35—38).

38 Като допълнителна пречка Комисията изтъква факта, че е невъзможно за доставчиците на услуги от другите държави-членки, които желаят да извършват дейност по разпространение на сперма и по осеменяване, да предлагат успоредно двата вида услуги, поради задължението да предават спермата на центровете, които единствени могат да я доставят на животновъдите.

39 Френската република изтъква най-напред, че считано от 1 януари 2007 г. френската правна уредба е била изменена из основи и че е било предвидено именно премахването на изключителната териториална компетентност. Тя подчертава все пак, че с тази реформа не се цели да се сложи край на някаква твърдяна несъвместимост на правната уредба, предмет на настоящия иск, с общностното право.

40 Що се отнася до разглежданата правна уредба, Френската република не оспорва, че последната съставлява пречка за свободата на установяване. Въпреки това ограничението било недискриминационно, тъй като то позволявало на гражданите на другите държави-членки да открият и да експлоатират на френска територия център за осеменяване при същите условия като тези, които се прилагат за френските граждани. Във всеки случай, според тази държава-членка посочената правна уредба е обоснована с императивни съображения от обществен интерес.

41 Френската република изтъква, че с предоставянето на изключителните права за определена територия не се цели да се определи даден географски район, а да се осигури събирането на информация. Ето защо било възможно да се промени обхватът на районите и били извършени около тридесет изменения след влизането в сила на Закон № 66-1005. Според тази държава-членка разрешенията, с които на установените вече доставчици се предоставят изключителни права за неопределен срок, не изключват възможността за създаване на нови центрове.

42 Що се отнася до услугите по разпространение, Френската република, приема че продажбата във Франция на сперма, произхождаща от оператор, установен в друга държава-членка, може да има за предмет не само замразена, но и свежа сперма. Според тази държава-членка обаче подобни сделки, с предмет свежа сперма, макар да не са забранени, не представляват никакъв икономически интерес и почти не съществуват.

43 Що се отнася до услугата по осеменяване, Френската република признава, че осеменяването може да се извършва само от притежателите на свидетелство за ръководител на център за осеменяване или за осеменител. Тя добавя, че за операторите, които нямат статут на наето в такъв център лице, и по-специално

за ветеринарните лекари на свободна практика, това удостоверение се издава след подписване на договор между ръководителя на центъра и тези оператори. Тази държава-членка подчертава все пак, че наложеното на оператора на свободна практика задължение не означава да се забрани извършването на осеменяване от ветеринарен лекар, упражняващ свободна професия. Всъщност Френската република изтъква, че с този договор се осигурява спазването на действащата правна уредба и се гарантира, че ръководителят на центъра ще бъде точно информиран относно естеството и предмета на извършените услуги.

44 Тази държава-членка допуска, че подобно на ветеринарните лекари животновъдите трябва да поискат да им бъде издадено специално временно свидетелство за осеменител за извършване на осеменяване на женски животни от тяхното собствено стадо и че те трябва да получат съгласието на съответния териториално компетентен център за осеменяване. Тя добавя, че животновъдите трябва да докажат своята способност или професионален опит като земеделски стопанин или при липсата на такива да преминат обучение по осеменяване на животни от рода на едрия рогат добитък. Въз основа на това посочената държава-членка прави извода, че всеки оператор, който разполага с изискваната квалификация или е преминал необходимото обучение, може да поиска да се ползва от необходимото свидетелство, за да извършва операцията изкуствено осеменяване.

Съображения на Съда

45 В самото начало следва да се посочи, от една страна, че съгласно постоянната съдебна практика наличието на неизпълнение на задължения от държава-членка трябва да бъде преценявано в зависимост от положението на разглежданата държавата-членка, каквото е било към края на определения в мотивираното становище срок (вж. по-специално Решение от 14 септември 2004 г. по дело Комисия/Испания, C-168/03, Recueil, стр. I-8227, точка 24 и Решение от 27 октомври 2005 г. по дело Комисия/Люксембург, C-23/05, Recueil, стр. I-9535, точка 9). Така след изтичането на този срок националният законодателен процес не може да бъде предмет на разглеждане от страна на Съда.

46 От друга страна, следва да се подчертае, че Съдът все още не се е произнесъл относно съвместимостта на разглежданата френска правна уредба с разпоредбите на Договора в областта на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги.

47 Всъщност по дело Société coopérative d'amélioration de l'élevage et d'insémination artificielle du Béarn, приключило с Решение от 28 юни 1983 г. (271/81, Recueil, стр. 2057), националната юрисдикция иска да се установи само дали центровете за осеменяване имат търговски характер по смисъла на член 37 от Договора за ЕО (понастоящем след изменението член 31 ЕО), като се има предвид, че не се оспорва монополният характер на тези центрове. Изключителните права на тези центрове са разгледани единствено от гледна точка на свободното движение на стоки.

48 По дело Centre d'insémination de la Crespelle, което е в основата на Решение от 5 октомври 1994 г., C-323/93, Recueil, стр. I-5077, се поставя въпросът относно съвместимостта на френската правна уредба с разпоредбите на Договора относно свободното движение на стоки (членове 30 и 36 от Договора за ЕО, понастоящем след изменението членове 28 ЕО и 30 ЕО), както и с правилата относно конкуренцията, прогласени със същия Договор (член 86 и член 90, параграф 1 от Договора за ЕО, понастоящем член 82 ЕО и член 86, параграф 1 ЕО), а не съвместимостта на тази правна уредба със свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги.

49 Що се отнася до дело Gervais и др., което е в основата на Решение от 7 декември 1995 г. (C-17/94, Recueil, стр. I-4353), следва да се отбележи, че Съдът приема, че разпоредбите на Договора в областта на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги не се прилагат за дейности, при които всички операции се извършват в рамките на една-единствена държава-членка (точки 24, 28 и 39). Освен това той изследва съвместимостта на националната правна уредба само с Директиви 77/504 и 87/328 (точка 33).

50 Обратно на посочените по-горе дела, в рамките на настоящото производство за установяване на неизпълнение на задължения от държава-членка се поставя въпросът дали френската национална правна уредба, с която на одобрени центрове се предоставя изключителното право да доставят услугата по изкуствено осеменяване на животни от рода на едрия рогат добитък на определена територия и с която издаването на свидетелство за осеменител се поставя в зависимост от сключването на договор с един от тези центрове, противоречи на членове 43 ЕО и 49 ЕО.

51 На първо място, що се отнася до ограничението на свободата на установяване, следва предварително да се отбележи, че Френската република признава, че изключителните права за определена територия, предоставени на центровете за осеменяване, и поставянето на издаването на свидетелство за осеменител в зависимост от сключването на договор с териториално компетентния център за осеменяване съставляват пречка за тази свобода, макар тя да счита, че тези мерки не възпрепятстват изцяло операторите от другите държави-членки да упражняват във Франция дейност по изкуствено осеменяване на животни от рода на едрия рогат добитък.

52 В тази връзка следва да се напомни, че член 43 ЕО въвежда задължение за премахване на ограниченията на свободата на установяване и че съгласно постоянната съдебна практика на Съда всички мерки, с които се забранява, възпрепятства се или се прави по-непривлекателно упражняването на тази свобода, трябва да се считат за такива ограничения по смисъла на този член (Решение от 5 октомври 2004 по дело CaixaBank France, C-442/02, Recueil, стр. I-8961, точка 11 и цитираната съдебна практика).

53 Предоставянето на одобрените центрове за осеменяване на изключителна териториална компетентност, ограничаваща общия брой на операторите, на които е разрешено да откриват и управляват подобни центрове на френска територия, и неопределеният срок, за който се предоставя това изключително право, представляват пречка за достъпа на други оператори, включително и на тези от други държа-членки, до пазара на дейности по осеменяване. Обстоятелството, че географските райони, за които се отнасят тези изключителни права, могат да бъдат адаптирани или разделяни, както поддържа Френската република, не може да се отрази на тази преценка.

54 Тъй като не може да придобие права за определен географски район, операторът, който си поставя за цел да упражнява дейност в сектора на изкуствено осеменяване, е длъжен да сключи договор с териториално компетентния център за осеменяване, за да получи свидетелство за осеменител. Тъй като обаче сключването на подобен договор зависи от ръководителите на одобрените центрове, подобно задължение е от естество да осуети постигането на такава цел.

55 Следва да се приеме, както поддържа Комисията, че поради тяхното естество разглежданите национални мерки затрудняват, дори правят невъзможно или във всички случаи по-непривлекателно упражняването на свободата на установяване с цел извършването на френска територия на дейности по разпространение на сперма от животни от рода на едрия рогат добитък и по осеменяване.

56 Обстоятелството, че тези мерки се прилагат еднакво към местните оператори и към тези от други държави-членки, не е пречка за тази констатация, като се има предвид, че макар прилагани без основана на гражданството дискриминация, подобни национални мерки са от естество да затруднят или да направят по-непривлекателно за гражданите на Общността, включително и за гражданите на държавата-членка, автор на мярката, упражняването на основна свобода, гарантирана с Договора (вж. в този смисъл Решение по дело Kraus, цитирано по-горе, точка 32).

57 На второ място, що се отнася до свободното предоставяне на услуги, следва да се напомни, че според постоянната съдебна практика член 49 ЕО изисква не само отстраняването на всяка основана на гражданството дискриминация спрямо доставчика на услуги, но също така премахването на всяко ограничение, макар то да се прилага еднакво за местните доставчици и за тези от другите държави-членки, когато е от естество да забрани, да затрудни или да направи по-непривлекателни дейностите на доставчика, установен в друга държава-членка, където той законно предоставя аналогични услуги (Решение от 9 ноември 2006 г. по дело Комисия/Белгия, C-433/04, Recueil, стр. I-10653, точка 28 и Решение от 11 януари 2007 г. по дело ITC, C-208/05, Сборник, стр. I-181, точка 55).

58 Безспорно е, че съгласно френската правна уредба трансграничен доставчик, който иска да извършва разпространение на сперма от говеда или да извършва осеменяване на френска територия на основание на свободното предоставяне на услуги, трябва задължително да съхранява тази сперма в одобрените центрове за изкуствено осеменяване, които единствени имат право да извършват доставки на сперма на животновъдите, и да получи свидетелство за осеменител, за да може да развива дейност като такъв.

59 Френската република оспорва доводите, изведени от това, че тази правна уредба представлявала пречка за свободното предоставяне на услугата по разпространение на сперма от животни от рода на едрия рогат добитък. Тя не оспорва обаче факта, че последната представлява пречка за свободното предоставяне на услугата, състояща се във впръскването на този продукт.

60 Като уточнява, че нейното твърдение за нарушение не се отнася до задължението за съхраняване на замразената сперма преди изпращането и по смисъла на точка 3, буква а) от приложение В към Директива 88/407, по отношение на услугата по разпространението Комисията поддържа, че свободното предоставяне на тази услуга е засегнато, от една страна, от задължението за съхраняване на спермата в одобрените центрове за изкуствено осеменяване, които единствени я доставят на животновъдите, а от друга страна, от забраната за извършване на каквато и да е манипулация, неразрешена от центъра по осеменяване, ползващ се с изключително право да извършва тази дейност.

61 Следва да се подчертае, че макар, както поддържа Френската република, животновъдите да разполагат с възможността да поръчат чрез центъра, от който зависят, специална сперма от установен в друга държава-членка производител, задължението за съхраняване на тази сперма след нейното изпращане в посочения център е от естество да възпрепятства или да направи по-непривлекателно предоставянето на услуга по разпространение от този производител.

62 Това е така и що се отнася до забраната на всяка неразрешена от териториално компетентния център за осеменяване манипулация, след като поради свързаността на дейностите по разпространение и по осеменяване тази забрана също е от естество да възпрепятства или най-малкото да направи по-непривлекателно предоставянето на услуга по разпространение на сперма.

63 Що се отнася по-специално до свободното предоставяне на услугата по осеменяване, Френската република признава, че националната правна уредба представлява препятствие по отношение на нея.

64 Трансграничните доставчици, които искат да извършват осеменяване на френска територия на основание на свободното предоставяне на услуги, трябва да получат във Франция свидетелство за осеменител. Изискването на такова свидетелство, независимо от условията за неговото издаване, съставлява ограничение на свободното предоставяне на услуги, защото е от естество да възпрепятства или да направи по-непривлекателно предоставянето на услуги по осеменяване във Франция от оператори, установени и вече действащи законно в други държави-членки (вж. в този смисъл Решение от 9 март 2000 г. по дело Комисия/Белгия, C-355/98, Recueil, стр. I-1221, точка 35 и Решение от 18 юли 2007 г. по дело Комисия/Италия, C-134/05, Сборник, стр. I-6251, точка 23).

65 Освен това след получаване на посоченото свидетелство операторите могат да извършват осеменяване със сперма от животни от рода на едрия рогат добитък единствено под надзора на териториално компетентния център за осеменяване.

66 При тези обстоятелства следва да се приеме за установено, че френската правна уредба, доколкото с нея се предоставя на одобрени центрове изключителното право да предоставят услуги по изкуствено осеменяване на животни от рода на едрия рогат добитък на определена територия и доколкото с нея дейността по осеменяване се поставя в зависимост от издаването на свидетелство за осеменител, съставлява ограничение на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги.

67 Подобни мерки могат да бъдат допуснати само ако с тях се преследва съвместима с Договора законна цел и ако са обосновавани от императивни съображения от обществен интерес, доколкото не е налице общностна мярка за хармонизация, с която се предвиждат мерки, необходими за осигуряване на защитата на тези интереси. Освен това съгласно постоянната съдебна практика на Съда тези ограничителни мерки могат да бъдат обосновани с тези съображения само ако са необходими за защитата на интересите, чието гарантиране целят, и то доколкото тези цели не могат да бъдат постигнати чрез по-малко ограничителни мерки. (Решение от 14 декември 2006 г. по дело Комисия/Австрия, C-257/05, точка 23 и посочената съдебна практика).

По обосновката на ограничението на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги

По опазване на генотипа на животните от рода на едрия рогат добитък

— Доводи на страните

68 Френската република поддържа, че с разглежданата правна уредба се цели да се гарантира използването на генотипа на животните от рода на едрия рогат добитък, което Съдът вече е приел в Решение от 19 ноември 1998 г. по дело Nilsson и. др. (C-162/97, Recueil, стр. I-7477) като съставляващо императивно съображение от обществен интерес. В решението се посочва също, че макар с Директиви 77/504 и 87/328 да се хармонизират условията за вътреобщностно движение на чистопородни животни от рода на едрия рогат добитък за разплод и на тяхната сперма, с тях обаче не се хармонизират правилата относно осеменяването на женските животни от рода на едрия рогат добитък.

69 Като се позовава на прилагането на нейна територия на програми за селекция въз основа на произхода и за опазване на генотипа, тази държава-членка изтъква, че предоставената на одобрените центрове за осеменяване изключителна териториална компетентност и условията за издаване на свидетелство за осеменител съставляват единственият начин да се гарантира точното и цялостно събиране на генетичната информация за животните от рода на едрия рогат добитък, тъй като последната е необходима за постигането на генетично подобряване на тази порода. Разглежданите мерки били необходими, за да се централизират всички данни относно извършените операции по осеменяване около една-единствена структура във всеки район, за който са предоставени изключителни права.

70 Комисията поддържа, че свързаната с опазване на генотипа на животните от рода на едрия рогат добитък цел спада към областта на зоотехнически и генеалогични изисквания, която както Съдът приема в точка 33 от Решение Centre d'insémination de la Crespelle, посочено по-горе, е била предмет на цялостна

хармонизация на общностно равнище. Във всеки случай според нея липсата на общностни разпоредби не представлява сама по себе си основание за ограничение.

71 Комисията изтъква, че оползотворяването на генотипа зависи от животновъда, а не от дейностите на осеменителя, тъй като действието, което последният извършва, е свързано най-много със съображения от санитарен характер, не се отразява нито върху качеството, нито върху произхода на впръсканата сперма.

72 Комисията добавя, че за да се гарантира точно събиране на генетичната информация относно животните от рода на едрия рогат добитък, като се централизират данните на едно-единствено място, достатъчно би било едно обикновено задължение за изпращане на нужната информация на център, който събира генетичните данни.

— Съображения на Съда

73 На първо място следва да се напомни, че както произтича, от една страна, от разпоредбите на Директиви 77/504, 87/328 и 91/174, споменати в точки 3—6 и 15 от настоящото решение, а от друга страна, от точка 33 от Решение по дело Centre d'insémination de la Crespelle, посочено по-горе, генеалогичните условия относно търговията със сперма от чистопородни животни от рода на едрия рогат добитък в рамките на Общността са били предмет на цялостна хармонизация на общностно равнище.

74 Както беше напомнено обаче в точка 67 от настоящото решение, не може да се прави позоваване на императивно съображение от обществен интерес, ако е налице общностна хармонизация, с която се предвиждат мерки, необходими за да се гарантира опазването на същия интерес (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Австрия, точка 23, посочено по-горе).

75 Поради това целта, свързана с опазване на генотипа на чистопородните животни от рода на едрия рогат добитък чрез генеалогични изисквания на национално равнище, не може да оправдае пречки за търговията със сперма от такива животни от рода на едрия рогат добитък в рамките на Общността, които не са предвидени с правната уредба за хармонизация на съответната област.

76 Член 1, втора алинея от Директива 88/407, с който не се изменя съдържанието на Директиви 77/504, 87/328 и 91/174 и който не е в противоречие с посочената в точка 73 от настоящото решение съдебна практика, не обезсилва тази преценка. Всъщност тази разпоредба уточнява, че Директива 88/407 не засяга общностните и/или националните разпоредби в областта на зоотехниката, с които се урежда общо организацията на изкуственото осеменяване, и по-специално разпространението на сперма, и се отнася единствено до зоотехническите мерки, докато обосновката, която Френската република излага, се основава единствено на съображения от генетичен характер.

77 На второ място, тъй като с доводите, на които се позовава Френската република, се цели да се обоснове спорният национален правен режим, доколкото с него се въвеждат ограничения за упражняването на дейността по впръскване на сперма от животни от рода на едрия рогат добитък и за издаването на свидетелства за осеменител, следва да се подчертае, че изложените от тази държава-членка съображения нямат генеалогичен характер, а спадат, както поддържа Комисията, към санитарната област.

78 Всъщност генетичният аспект на дадено осеменяване зависи не от извършеното от осеменителя действие, а от характеристиките на женските животни от рода на едрия рогат добитък и от впръскваната сперма.

79 На трето място, дори да се предположи, че общностната хармонизация на търговията в рамките на Общността със сперма от животни от рода на едрия рогат добитък, различни от чистопородните, осъществена с Директива 88/407, не е цялостна, що се отнася до генеалогичните условия, от една страна, следва подобно на Комисията да се отбележи, че сама по себе си липсата на общностни разпоредби не е от естество да представлява обосновка на дадено ограничение.

80 От друга страна, твърденията на Френската република, според които спорният национален правен режим е насочен към опазването на генотипа, доколкото той позволява централизацията на събирането на информация относно случаите на изкуствено осеменяване, осъществени на територията на тази държава-членка, която информация е необходима за целите на програмите за подбор въз основа на родословие и за съхраняване на генотипа, не доказват нито необходимостта, нито съразмерността на ограниченията, последица от този правен режим.

81 В действителност, ако предположим че подобно централизирано събиране на информация е полезно, що се отнася до животни от рода на едрия рогат добитък, различни от чистопородни, то е можело да бъде осъществено благодарение на по-малко ограничителни мерки от предоставянето на одобрените центрове на изключителна териториална компетентност относно услугата по впръскване на сперма. Би било възможно по-конкретно да се вмени на извършващите изкуствено осеменяване оператори задължението да съобщават на определена за целта структура данните относно случаите на осъществено осеменяване, като извършеното по този начин централизирано събиране на същите тези данни не би създало пречки за свободата на установяване и за свободното предоставяне на услуги.

82 Ето защо обосновката, която излага Френската република, изведена от опазването на генотипа на животните от рода на едрия рогат добитък, трябва да бъде отхвърлена.

По защитата на общественото здраве

— Доводи на страните

83 Френската република поддържа, че правният режим на професионална квалификация на техниците осеменители, извършващи осеменяване, отговаря на загрижеността за опазване на здравето на животните и на човешкото здраве.

84 Преди всичко, що се отнася до здравето на животните, тя изтъква, че при манипулацията по впръскване на спермата трябва да се спазват санитарни стандарти и хигиенни правила, както при боравенето със спермата, така и при контакта с животното. Това действие изисквало неговото извършване да се владее отлично, с цел да се избегнат случаи на засягане на телесния интегритет на животното, обект на осеменяване. Освен това дори изборът на чифтосванията бил от естество да се отрази върху здравето на животното, по-специално върху фертилитета му, който може да бъде застрашен чрез недостатъчно обмислени кръстосвания.

85 В допълнение, що се отнася до опазване на здравето на техника осеменител, който извършва впръскването на спермата, Френската република смята, че предоставянето на свидетелство, с което се удостоверява квалификацията на заинтересованото лице да извършва осеменяване, е необходимо, тъй като в манипулацията по впръскване има рискове както поради контакта с тежко животно, така и поради използването на течен азот, който може да предизвика тежки изгаряния.

86 На последно място, що се отнася до опазване на здравето на хората от гледна точка на безопасността на храните, тази държава-членка твърди, че издаването на свидетелство допринася за изпълнение на изискванията за проследяване на продуктите. Тя поддържа, че съгласно член 18 от Регламент № 178/2002 проследяването на хранителните продукти трябва да се установява на всички етапи от производството, преработката и разпространението. Тя изтъква следователно, че принципът на проследяване се прилага за спермата, която представлява жив биологичен продукт, и предхожда процеса на отглеждане на животни, като добавя, че центровете за осеменяване гарантират безопасността на търговията със сперма, както и документен, физически или свързан с идентифицирането на този продукт контрол.

87 Комисията смята, че действието по осеменяване, макар да изисква определена компетентност и вземането на предпазни мерки, действието по осеменяване не се отличава с особена сложност, която да може да обоснове толкова сериозна пречка за свободата на установяване и за свободното предоставяне на услуги. Комисията посочва, че изтъкнатите цели от санитарен характер можело да бъдат постигнати по задоволителен начин, при положение че бъде доказана квалификацията на осеменителя било с притежавано от него свидетелство за квалификация, било чрез удостоверяване на ветеринарно образование, или за гражданите на Общността — чрез механизъм за признаване на равностойност. Във всеки случай според Комисията спорните френски разпоредби трябва да се разглеждат като необосновани и несъразмерни.

88 Що се отнася да проследяването на спермата, като се позовава на Директиви 87/328 и 88/407, Комисията напомня, че общностната хармонизация в санитарната и зоотехническата област има за цел именно да гарантира съобразяването с опасенията от санитарен характер на всички нива на събирането и на превоза на спермата, както и идентификацията на последната. Тя смята също, че възлагането на отговорност на центровете за изкуствено осеменяване, които разполагат с изключителна териториална компетентност, не е подходящото средство за гарантиране на високо ниво на защита и че разглежданата правна уредба не може да се основава на постоянното недоверие спрямо независимите оператори, а именно спрямо тези от другите държави-членки.

— Съображения на Съда

89 Що се отнася да целите, свързани със опазването на здравето на животните и на здравето на техника осеменител, извършващ впръскването на спермата, следва подобно на Комисията да се отбележи, че би могло тези изтъкнати от Френската република цели да се постигнат с по-малко ограничителни мерки, а именно с изискването на подходящо доказателство за квалификация.

90 Всъщност чрез механизъм за контрол и за признаване на дипломи за ветеринарно образование или изискването на свидетелство за квалификация може да се докаже, че съответните лица притежават необходимите за опазване на посочените интереси познания и квалификация.

91 Разглежданият правен режим обаче се основава на много по-ограничителни мерки, а именно на предоставянето на изключителна териториална компетентност на одобрените центрове за осеменяване и на поставянето на издаването на свидетелство за осеменител в зависимост от сключването на договор с такъв център.

92 Разбира се, законно е, с цел да се увери в годността на кандидата да изпълнява функциите на осеменител, дадена държава-членка да свърже упражняването

на дейността на осеменител с изискването на свидетелство. Въпреки това в конкретния случай това свидетелство се предоставя само при условие че е сключен договор между този кандидат и одобрен център за изкуствено осеменяване.

93 Що се отнася обаче до процедурата за разрешаване на упражняването на дейност, следва подобно на Комисията да се отбележи, че при прилагането на националните разпоредби съответната държавата-членка трябва да държи сметка за познанията и за квалификацията, вече придобити в друга държава-членка (вж. в този смисъл Решение по дело Vlassopoulou, посочено по-горе, точка 15). В рамките на тази процедура по издаване на разрешение проверката на квалификацията и на способностите трябва да бъде извършена от националните органи съгласно процедура, отговаряща на изискванията на общностното право относно ефективната защита на предоставените с Договора основни права на гражданите на Общността. Ето защо взетото след извършената проверка решение трябва да бъде мотивирано и да подлежи на обжалване пред юрисдикция (вж. в този смисъл Решение от 15 октомври 1987 г. по дело Heylens и др., 222/86, Recueil, стр. 4097, точка 17 и Решение по дело Vlassopoulou, посочено по-горе, точка 22).

94 Освен това режим на предварително административно разрешение трябва да се основава по-специално на обективни, недискриминационни и предварително известни критерии, така че да се регламентира упражняването на правото на преценка на властите, за да не може същото да се използва по произволен начин (вж. Решение по дело Analir и др., посочено по-горе, точка 38).

95 Посоченият договор обаче трябва да бъде сключен с център за изкуствено осеменяване, който на пазара на осеменяването е в потенциална конкуренция със същия оператор, чиято компетентност на осеменител се предполага, че той ще проверява. Освен това сключването на договора е оставено на усмотрението на ръководителите на тези центрове, които не са длъжни да го подпишат, макар кандидатът да отговаря на всички обективни, недискриминационни и предварително известни критерии за квалификация.

96 При тези обстоятелства сключването на договор не съставлява подходяща процедура за проверка, позволяваща на органите на приемащата държава-членка единствено да се уверят по обективен начин в квалификацията на осеме-

нителите от другите държави-членки, и не отговаря на споменатите в точки 93 и 94 от настоящото решение критерии.

97 Ето защо следва да се приеме за установено, че дори да се предположи, че е подходяща да гарантира осъществяването на опазването на здравето на животните и това на техника осеменител, извършващ впръскването на спермата, спорната правна уредба превишава необходимото за постигането на преследваната цел (вж. в този смисъл Решение от 29 март 2007 г. по дело Rewe Zentralfinanz, C-347/04, Сборник, стр. I-2647, точка 37 и Решение от 25 октомври 2007 г. по дело Geurts и Vogten, C-464/05, Сборник, стр. I-9325, точка 24).

98 Що се отнася до безопасността на храните и до проследяването на спермата, следва да се приеме за установено, че противно на това, което поддържа Френската република, член 18 от Регламент № 178/2002 не може да се тълкува в смисъл, че с него могат да бъдат обосновани ограниченията, произтичащи от въпросния правен режим. Всъщност този член се отнася до областта на безопасността на храните, чиито изисквания относно проследяването могат да бъдат удовлетворени чрез правен режим, предвиждащ, че услугата по впръскване на сперма се осъществява от квалифицирани лица, чиято самоличност е надлежно установена, без да се прилагат ограничения като тези, следващи от разглеждания режим.

99 В допълнение следва да се отбележи, че тази държава-членка по никакъв начин не доказва, че изключителните права за определен географски район, предоставени на одобрените центрове, и поставянето на издаването на свидетелство за осеменител в зависимост от сключването на договор с ръководителя на такъв център съставляват мерки, които са необходими и съразмерни, за да се гарантира безопасността на храните и проследяването. В действителност не е представено никакво доказателство, за да се докаже, че вменените на осеменителите задължения, що се отнася до качеството и до използването на спермата, както и до контрола на спазването на тези задължения, налагат тази изключителна териториална компетентност или условието, на което по този начин се подчинява издаването на посоченото свидетелство.

100 При тези обстоятелства изтъкнатата от Френската република обосновка, изведена от опазването на общественото здраве, не може да бъде приета.

По изискванията, свързани с териториалното устройство

— Доводи на страните

101 Френската република поддържа, че със спорния правен режим се преследва цел, свързана с териториалното устройство, и че Съдът е приел, че последната съставлява императивна причина от обществен интерес (Решение от 13 януари 2000 г. по дело TK-Heimdienst, C-254/98, Recueil, стр. I-151, точка 34). Тази държава-членка твърди, че въпросният правен режим е позволил запазването на селскостопанска дейност в по-голямата част от френската територия, където преобладават районите със слабо развито животновъдство или планинските райони. Тя изтъква, че запазването на породите животни от рода едър рогат добитък, приспособени към климатичните условия и към релефа, е позволило да се съхрани животновъдството в районите, застрашени от запустяване поради климатичните и географски те им особености.

102 Според Комисията изключителните права за определен географски район, предоставени на одобрените центрове за осеменяване, не можело поради липсата на статистически данни да бъдат обосновани с твърдението, според което без тези изключителни права било възможно голяма част от френската територия да бъде лишена от услуги по осеменяване. Във всеки случай Комисията изтъква, че запазването на породи животни от рода едър рогат добитък, приспособени към климатичните условия и релефа, не можело да бъде засегнато с отмяната на спорните пречки.

— Съображения на Съда

103 Подобно на Комисията следва да се отбележи, че твърденията на Френската република не са потвърдени с никаква информация или статистически данни. Тази държава-членка не е доказала по обстоен начин, че изключителната териториална компетентност, предоставена на посочените центрове, е била необходима, за да се гарантира на цялата френска територия предлагането на услуга по впръскване на сперма.

104 Освен това тази обосновка не може да бъде изтъквана по отношение на зоните от френската територия, които не притежават характеристиките на слабо развит район, описан от посочената държава-членка.

105 Следователно както отбелязва и генералният адвокат в точка 83 от своето заключение, без да е необходимо да се изследва дали изискванията, свързани с устройство на територията, теоретически са от естество да обосноват ограничения на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги, не беше доказано, че в конкретния случай са налице подобни изисквания и че те са годни да породят необходимост от посочената изключителна териториална компетентност.

106 При тези обстоятелства изтъкнатата от Френската република обосновка, изведена от свързаните с устройството на територията изисквания, трябва също да бъде отхвърлена.

107 Ето защо при липсата на валидна обосновка на разглежданите ограничения следва да се приеме, че искът на Комисията е основателен.

108 Поради това с оглед на изложените по-горе съображения следва да се приеме за установено, че като запазва правото да се предоставя услугата по изкуствено осеменяване на животни от рода на едрия рогат добитък за одобрени центрове за изкуствено осеменяване, които разполагат с изключителна териториална компетентност, както и за лицата, притежатели на свидетелство за осеменител, чието издаване е поставено в зависимост от сключването на договор с един от тези центрове, Френската република не е изпълнила задълженията си по членове 43 ЕО и 49 ЕО.

По съдебните разноски

109 По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждането на Френската република и последната е загубила делото, тя следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) Като запазва правото да се предоставя услугата по изкуствено осеменяване на животни от рода на едрия рогат добитък за одобрени центрове за изкуствено осеменяване, които разполагат с изключителна териториална компетентност, както и за лицата, притежатели на свидетелство за осеменител, чието издаване е поставено в зависимост от сключването на договор с един от тези центрове, Френската република не е изпълнила задълженията си по членове 43 ЕО и 49 ЕО.

2) Осъжда Френската република да заплати съдебните разноски.

Подписи